

**kerstin
ekmanová**

umíráček

od autorky bestselleru Černá voda
oceněné jako nejlepší severská krimi všech dob

argo

argo

umíráček

**kerstin
ekmanová**

umíráček

argo

Přeložila Jana Holá

Dödsklockan

Czech edition © Argo, 2015

Copyright © Kerstin Ekman, 1963

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangement with Bonnier Rights,
Stockholm, Sweden

Translation © Jana Holá, 2015

Cover art © Michaela Pospíšilová Králová, 2015

ISBN 978-80-257-1512-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-1618-2 (e-kniha)

1.

Pondělí 14. října

Venku ještě nebylo ani tolik světla, aby se dalo střílet. Stejně sundal ze zdi kulovnici a hodil si ji přes rameno. Pendlovky v parádním pokoji právě odbily čtyři a z předsíně před kuchyní bylo slyšet, jak psi nedočkavě skřípou zuby. Zaslechli ho na schodech, i když našlapoval opatrně, jen v ponožkách. Musel si za dveřmi vzít holiny. Kdyby ho Songa a Step uviděli s puškou, měli by za to, že je čas vyrazit. Fenka norského losího psa si položila hlavu na přední tlapy, a když si holiny natahoval, její žluté oči ho nepřestaly sledovat. Jezevčík byl jako utržený ze řetězu a samou dychtivostí převrhl misku s vodou. Måns se ho snažil zatlačit dovnitř, když za nimi zavíral. Slyšel, jak se Songa s táhlým, skřípavým povzdechem vzdala veškeré naděje, ale Step se rozštěkal.

Måns přeběhl přes dvůr, aby se dostal z doslechu psů. Kdyby vzbudili celý dům, nevěděl, jak by Evě vysvětlil, že touhle dobou vyráží ven. Kdyby se Eva probudila, měl v úmyslu se vymluvit, že před lovem na losy, který ráno vypukne, už nemůže nervozitou dospat. Zřejmě by mu nevěřila.

Zabočil za stodolu a vydal se přes bažinaté pastviny. V proláklíně naproti lesu mu pod nohama praskala tráva ztuhlá námrazou. Bylo úplné bezvětrí. Prošel několika studenými nehybnými chomáči mlhy, než se dostal k brance na kraji lesa. Les v slabém světle před svítáním mlčel. Moc toho neviděl, ale cestu znal tak dobře, že po ní dokázal jít poměrně rychle,

a přesto tiše. Vinula se asi půl kilometru podél mokřadu, než vyústila na světlině patřící k usedlosti Vinterrönningen. Odtud se táhla dál, přímo do černočerného lesa. Rovné kmeny smrků se tyčily jako lodní stěžně a vysoko nad hlavou se v korunách neslo zdání větru jako táhlé šumící vlnění, po kterém dole nebylo ani památky. Zem posetá jehličím byla hladká a kluzká, ale měkká, takže se po ní dalo našlapovat tiše. Po pár set metrech se rozjasnilo a mezi stromy začala prosvítat žlutá ze spadaneho březového listí. Cesta se rozvětvovala. Nalevo pokračovala k velkému močálu Flymyran, který postupně přecházel v jezero Spjuten, protáhlé jako kopí. Napravo vedla přímo k chalupě Gökkällan, která byla nejbližším domem sousedícím s usedlostí Vinterrönningen směrem k lesu.

Šel po pěšině dál až k brance u ohrady patřící k Gökkällanu. Tam se instinktivně zastavil, ale nedokázal říct, zda proto, že zaslechl nějaký zvuk, nebo zda oči zachytily pohyb na kraji lesa na druhé straně. Viděl odsud roh chalupy Gustafa Åkermana a vysokou osiku před domem, jejíž krvavě rudé listy se chvěly ve slabém závanu větru. Måns se opřel o branku a pohledem bloudil podél řady listnatých křovin na kraji lesa. Bylo mlhavo a šero a těžko říct čím to, ale byl přesvědčený, že se v dálce něco pohnulo. Po pár minutách se rozklepal zimou a řekl si, že půjde dál. V té chvíli je uviděl. Nebyl to los, ale stádo srnců pasoucích se v listnatém lesíku naproti, kteří se teď neslyšně, opatrně přesunuli na jeho stranu louky. Pořád mezi nimi byla ohrada a jen stěží rozlišil víc než obrysy a mihotající se pohyby, které probleskovaly v mlze a pološeru, ale zdálo se mu, že napočítal pět kusů.

Ticho náhle prořízlo zařinčení plechu o kámen a hlasité šplouchnutí. Zvířata se bleskurychle dala do pohybu a utekla směrem k lesu. Ve zlomku vteřiny zahlédl, jak jejich zadky zasvítily

v temnotě, a pak zmizela. Z Gökkällanu zaslechl, jak plechový kbelík zazvonil o stěnu studny.

První den lovu na losy byl Gustaf zřejmě na nohou časně. Jindy by Måns určitě přešel ohradu k domu, aby Gustafa pozdravil. Dostal by hrnek kávy a pak by spolu probírali vyhlídky a plány na lov, než by se vydali na sraz za ostatními. Dnes se ale Måns k svému překvapení zachoval jako ta lesní zvěř. Vyrazil do lesa.

Když krácel po pěšině dlouhými a nijak zvlášť tichými kroky, byla mu zima. Třetí noc za sebou nezamhouřil oka. Už v sobotu ráno ho rozbolela hlava a bolela ho pořád. Neměl tušení, jak vůbec těch šest dlouhých dnů v lese vydrží. Nejradši ze všeho by se rozbřečel, ale o samotě se mu nějak nechtělo. Místo toho šel dál a pokoušel se potlačit strach a lítost tak, že se soustředil na to, jaká mu je zima, jaký má hlad a jak mu v hlavě vytrvale pulzuje bolest. Pro Månse Westlinga byly ve dvaatřiceti letech pocity jako úzkost a hrůza velkou neznámou. Ani nevěděl, že nějaké nervy má. Možná někdy trochu pocítil, jak se rozechvěly, když číhal na zajíce a celou hodinu hypnotizoval políčko sněhové krusty. Ted' byl vydán jako dítě napospas strachu, který mu ukrajoval spánek a připravil ho o veškerou radost z lovu. Byl příliš unavený na to, aby si srovnal myšlenky. Bylo mu samozřejmě jasné, že si za všechno, do čeho se dostal, může sám, ale přišlo mu beznadějné a zoufalé, že se s tím nemůže svěřit Evě. Takhle zle na tom ještě nikdy nebyl.

Måns mrknul na hodinky. Byl už venku přes hodinu a ani si nevšiml, že urazil pěkný kus cesty směrem k močálu Flymyran po pěšině, která se dala mezi hnědými zmrzlými trsy kapradí stále hůř rozeznat. Zpomalil a málem se už rozhodl, že se otočí a vrátí se domů, když zakopl o vysokou hromádku losího trusu. Zarazil se, když ucítil, že je ještě teplý. V tom okamžiku

zapomněl na bolest hlavy i na myšlenky, které se mu v ní vytrvale přemítaly. Měl někde nablízku losa a přes rameno kulovníci. Za hodinu bude nejspíš dost světla, aby mohl vystřelit. Teď zalitoval, že si s sebou nevzal Songu. Hledat losí stopy v suché půdě byla marná práce. Došel do řídkého borového lesa, kde mu při každém pohybu praskaly pod nohama větvičky. Rozhodl se, že se bude pěšiny držet ještě asi sto metrů, než se stočí kolem pahorku nad močálem. Flymyran byl častým útočištěm losů a na jižní straně skalního výstupku měl Måns své místo, kde za ta léta strávil celé hodiny přikrčený na číhané na losa.

Půda tu byla bažinatější a v holínkách se moc tiše jít nedalo. Silně tu voněl rojovník a vachta a přímo z bažiny stoupal do nehybného ovzduší hnílný pach. Když Måns obešel úpatí hory dolů k močálu, prakticky ztratil výhled. Světlo bylo za svítání proměnlivé a nespolehlivé a kolem něj se ve vzduchu vznášela špinavě šedá hustá mlha. Ale při té vši bezútěšnosti a únavě se na něj usmálo štěstí. Opatrně klesl na kolena na vlhkou zem při pohledu na stopu kopyta, která mu křížila cestu.

Byl to ten největší los, s jakým se kdy v životě setkal. Změřil stopu rukou a nejdřív se neodvážil věřit vlastním očím. Mnohokrát viděl v měkké půdě celé cestičky vyšlapané losy. Ale tomuhle se žádná stopa nikdy nepodobala. Samým vzrušením zapomněl, že je mu zima, zapomněl, proč se ráno vydal bezcílně ven. To bude určitě ten přízračný los, o kterém už začátkem podzimu bájil Gustaf z Gökkällanu. Måns se jeho řečem o obrovském věkovitém losovi, který straší dole ve Flymyranu v době říje, smával. Gustaf ho prý poprvé zahlédl, když se jednoho zářijového večera vracel za šera domů ze sběru brusinek.

Måns pořád klečel a rozhlížel se kolem. Pomalu si začal stahovat holiny, aby mohl jít dál po rozmoklé zemi, která nepříjemně čvachtala, tišeji. Rozhodl se, že popojde kousek ke skále

a vyčká, než se rozední, chráněný skupinkou mladých smrků. Dost možná dole v močálu něco zahlédne, když bude zticha. Opatrně došlápl na zem a očima pátral po sušší půdě. Ale do smrkového doupěte dojít nestihl. Rány znějící v tom měkkém mlhavém tichu jako střelecká salva ho přiměly s trhnutím se zastavit. Mezi kmeny stromů rozeznal černý mihotavý stín, a teprve když vzrušení opadlo, pochopil, že to bylo hejno tetřevů.

Rozhodl se, že už se nebude namáhat chodit dál, i když si nemyslel, že ty tetřevy vyrušil on sám. Hned vedle se tyčil balvan vyšší než člověk, a tak klesl na zem a opřel se o něj zády. V dosahu měl dokonce i spletenec suchých kořenů, na který si mohl položit nohy v promočených vlněných ponožkách.

Čekal na světlo a třásl se zimou. Gustaf obvykle vykládal, že losa nablízku „cítí“. Člověk samozřejmě nesměl brát všechny ty jeho řeči a rozumy o lovu příliš vážně, ale Månsovi se opravdu také zdálo, že na místě, kde sedí, něco cítí, a viděl stoupat bahenní výpary jako kouř z proláclin v bažině, ve kterých to tiše vře. Podzimní bouřky strhaly listí z břízy za ním a rozházely je kolem jako sírově žlutý sníh. Rád by si zapálil dýmku, aby zjistil, jestli vůbec fouká vítr a případně kterým směrem. Ale neodvážil se to zkusit. Pro pár citlivých losích uší by chřestění sirek znělo v tom ranním tichu jako menší zemětřesení.

Musel si na chvilku zdřímnout s hlavou opřenou o kámen, ale najednou měl všechny smysly zase napjaté. Zaslechl nezaměnitelný zvuk kopyta, které se zvedlo z bláta v bažině. Bylo to blízko něj, mnohem blíže, než se kdy odvážil doufat. Přikrčil se u kamene a každičký jeho nerv a sval se zaměřil na jediné – aby dole v močálu něco rozeznal, než bude pozdě. Osika za ním zachrástila v závanu větru a z bažiny se vyvalila noční mlha. Byla lezavá a mokrá a udeřila ho do tváře, až mu začalo téct z nosu a z očí. Čekal, až se ten zvuk ozve znovu, ale nic se nedělo. Mlha však

stále více řídla. Dole začínaly probleskovat černé, lesklé tůňky a nad hlavou se trhaly cáry mraků a odhalovaly kousky chladně modrého podzimního nebe. Už se dostatečně rozjasnilo, a když se ve vodě zatřpytil první sluneční paprsek, rozklepal se zimou tak, že se jen těžko dokázal udržet v klidu.

V té chvíli náhle uviděl, co by býval viděl celou dobu, nebýt té mlhy. Necelých padesát metrů od něj se v olšovi vedle bezedné černohnědé tůně rýsovaly čtyři světlé vysoké nohy. Bez tvarý stín nad nimi nebyl balvan, jak se domníval, ale losí tělo. Zdálo se mu, že dokonce dokáže rozlišit pár stříhajících uší. Seděl bez hnutí a poslouchal, jak mu srdce buší tak hlasitě, že to muselo být slyšet až k houští. Sevřel pušku, ledovou a zvlhlou mlhou. Pořád toho moc neviděl a vítr mu dělal starosti, až mu z toho vyschlo v ústech a neodvážil se ani dýchat. Jediný slabý závan směrem k houští mohl všechno zhatit – los by před lidským pachem zmizel rychle jako vítr, a ani by se mu pořádně neukázal. Ale mlha, která každou minutou řídla a stoupala jako kouř, se pořád táhla až k němu. Ted' znovu zaslechl zvuk kopyt, tři, čtyři kroky a lámající se větvičku. Vzápětí černý mlhavý stín ožil a zhmotnil se. Z houští vyšel pomalým plavným krokem ten největší los, jakého kdy Måns viděl. Zdál se těžký jako balvan, ale přesto dokázal po zemi našlapovat neuvěřitelně měkce. Tělo nad šedobílými nohami bylo tmavé, téměř černé. Když se zastavil a předvedl se v celé své kráse v průrvě uprostřed mlhy roztrhané větrem, Måns spatřil protáhlou hrozivou hlavu s mohutnými zduřeninami nad očima. Los měl těžkou přední část těla s naběhlým krkem i kohoutkem. Pučnice na čelní kosti byly skoro tak silné jako Månsovo vlastní předloktí. Zvíře mělo vidlicovité paroží, přesně jak tvrdil Gustaf. Rozvětvené paroží s drsnými špičkami mířily přímo dopředu, v období říje byly životu nebezpečné pro všechny soky. Musel

to být ten samec, o kterém Gustaf blouznil. Nikdo jiný než tenhle černý obr s vražedným parožím to být nemohl. Velký býk, starý vrahoun – a bůhví jak mu ještě Gustaf říkal.

Bylo s podivem, že se mu v těchto končinách podařilo tak dlouho unikat kulce. Jen zřídka tady skolili losy starší pěti, šesti let. Måns odhadoval, že tomuhle je hodně přes deset let, možná patnáct. Teď se ale zdálo, že jeho čas nadešel. Kdyby se jen ta mlha chtěla trochu rozestoupit. Måns se připravil, zhluboka se nadechl a zamířil na obra, který se k němu obrátil černým širokým bokem. Hrabal kopyty v zemi a sklonil hlavu se špičatými parohy namířenými dopředu. Måns už neviděl, co má před sebou, ale slyšel losa hrabat a funět. Měl plíce jako měchy!

Proužky mlhy teď vířily vzduchem a stoupaly k Månsovi jako kouř z ohně, a když se pokusil zamířit, muška zmizela. Hlaveň kulovnice se mu začala v rukou třást a snažil se k ní přitisknout, aby měla levá ruka oporu. Osika za ním prudce zašelestila a najednou měl všechno před sebou – volný výhled na losa, jak kráčí pomalým krokem k jižní straně močálu a celou dobu je k němu natočený bokem. Přitiskl prst na spoušť a sledoval hledáček, až byla špička mušky přesně tam, kde měla být: na losím boku.

V té chvíli měl vystřelit. Později nedokázal s jistotou říct, co ho přimělo k tomu, že v rozhodující vteřině nestiskl spoušť. Možná zaslechl stejný zvuk jako los a trhl sebou. Možná stihl zachytit, jak los zastříhal slechy a citlivým čenichem něco zavětřil. Výstřel vyšel automaticky, ale o pár vteřin později, než měl, a los už mezitím zmizel. Světlé nohy se při běhu zableskly a Måns zaslechl z mladého lesa praskání, jak se lámaly větvičky, když si těžké tělo proráželo cestu mezi stromy. Za pár vteřin se zase rozhostilo ticho a Månsovi ujelo zaklení.

„Hohó!“ ozval se najednou zvučný hlas, který zněl nepatříčně, jako kukačka v říjnovém lese. Måns zaklel ještě jednou

a neodpověděl. Hlas se ozval z pěšiny nad ním a Måns pochopil, že los utekl před dusáním kroků tam nahore. Dusající chlap teď přihloupě halekal na toho, co vystřelil naslepo. Říkal si, co to může být za nebetyčného pitomce, když se promenuje po lese v době lovu na losy před sedmou ráno tak klidně, jako by se procházel po ulici ve městě. Måns se třásl chladem a obě nohy měl ztuhlé, když klopýtal nahoru k pěšině. Pak to vzal oklikou, aby si natáhl holínky.

Celou dobu někde hluboko v podvědomí věděl, kdo to tam nahore stojí, kdo mu zkrátka a dobře musel zkřížit cestu. Lovci se měli sejít v sedm na cestě před chalupou Gökkällan. Pro dva z nich byla pěšina podél močálu nad jezerem Spjuten zkratkou. Ale jen jednoho z nich mohlo napadnout zahalekat hned po výstřelu v loveckém rajonu.

Když se Måns vyšplhal na pěšinu a spatřil ho asi sto metrů před sebou naproti skále, zastavil se. Ani si nevšiml, že ztratil holínky, které si nesl v ruce. Z přestálého napětí dole v močálu a šoku ze zklamání po výstřelu, který vyšel naprázdno, cítil chlad a bolest hlavy ještě intenzivněji. Jeho myšlenky se už zase vymkly kontrole. Věděl jen, že ještě před chvílí bylo všechno, jak má být. Byl napjatý a soustředěný na jediné: aby skolil toho největšího losa v životě za ranního rozbřesku hned první den lovu.

Ted' ho znovu přepadla úzkost, kterou v sobě nosil dva dny a dvě noci. Přihnala se po dvou v podobě téhle sporé postavy, která se k němu blížila po pěšině. Byl to muž ve žluté semišové bundě, která mezi stromy podivně svítila. Zelené, šikmo střižené kalhoty mu obepínaly krátká obtloustlá stehna, nohavice se kroutily, jako by patřily jinému lovcovi, a ke všemu si nesl v pouzdru přes rameno dvouhlavňovou kulovnici typu over/under 30-06 s vyhazovačem prázdných nábojnic a veškerými

myslitelnými finesami, pěkně drahou a elegantní. Hlaveň poskakovala do rytmu ležérní chůze, kterou se celou dobu blížil k Månsovi.

Måns nevěděl, co dělá, když zvedl pušku. Neměl ani tušení, že ji nabil, a zamířil stejně pečlivě a se zatajeným dechem jako před chvílí na losa. Ruce samy prováděly navykklé pohyby metodicky a automaticky. Všechno, čeho se děsil, co nenáviděl a na co si přál zapomenout, se k němu teď klidně blížilo po pěšině. Puška mířila bez zachvění na levou náprsní kapsu na semišové bundě. Muž vykřikl, ale Måns ho neslyšel. Do hlavy se mu vehnala krev a v uších mu dunělo.

Za dlouhá léta zacházení s loveckými zbraněmi nikdy dřív ani omylem nezamířil na člověka. Mít ho na mušce byl zvláštní pocit. Muž také stál naprosto nehybně, doširoka rozkročený a bezradný. Báł se? Zjevně.

Potom řeknu, že mi vlezl do rány, když jsem vypálil po losovi podruhé. To mu blesklo hlavou jako první souvislá myšlenka, kterou zformuloval. Nešťastná náhoda, bušilo mu ve spáncích. Náhle mu vědomím projelo, co se chystá provést, a ruce se mu roztráslý tak, že se mu hlaveň pušky rozhoupala před okem, kterým zamířil. Musel ji na okamžik sklonit, protože ten chlap se najednou vzpamatoval a dal se na útěk. Několika těžkými skoky uhnul z pěšiny a rozběhl se přímo do lesa. Måns se pustil za ním a v hlavě přitom neměl jedinou myšlenku, jen mu v ní dunělo a do očí se mu draly slzy. V mokrých vlněných ponožkách běžel rychleji a tišeji než ten druhý, ale kmeny stromů mu bránily ve výhledu a na chvíli se zdálo, že ho ztratil. Pak mezi smrky žlutě zasvítla semišová bunda. Větvičky zapraskaly a Måns slyšel, jak ten druhý funí námahou. Muž otočil hlavu a viděl, že ho Måns dostihl. Zjevně se pokoušel prodloužit krok, ale na hrbolatý a neprostupný terén měl příliš krátké nohy. Zakopl o pařez,